

Essunga kommun

Un 2026/114

2026-09-29

2026.747

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Dokumenttyp
Fastställd av

Detta dokument gäller för
Giltighetstid
Dokumentansvarig
Diarienummer

Handlingsplan
Utbildningsnämnden
2026-09-22 § 71
Nossebro skola 7–9
Läsåret 2026/2027
Rektor
UN 2026/114

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Vad säger skollagen.....	3
Våra styrdokument	4
Diskrimineringslagen (2016:828)	4
Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22).....	5
Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §	5
Vad står begreppen för?	5
Kränkande behandling	5
Trakasserier	5
Diskriminering	6
Befogade tillsägelser.....	6
Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2026/2027	6
Drogvaneundersökning åk 7–9 år 2026	6
Mål för läsåret 2026/2027	7
Främjande arbete.....	8
Förebyggande arbete	8
Förankringsarbete av denna plan	8
Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom:	
8	
Uppföljning och implementering.....	9
Ansvar	9
Elevhälsoteam.....	9
Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering elev-elev	10
Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen	11
Skolledning.....	11

Inledning

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – tjejer som killar, oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Essunga kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Vi som arbetar i Essunga kommuns skolor och fritidshem tolererar ingen form av kränkande beteende.

Vad säger skollagen

Skolan har skyldighet att aktivt motverka, informera om, anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

I skollagen 6 kap 10 § står det att:

”All personal är skyldig att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling samt trakasserier och sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567) i samband med verksamheten och se till att sådan behandling och sådana trakasserier hanteras.

Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling eller allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten är skyldig att informera rektorn om detta.

Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier eller sexuella trakasserier av någon i personalen är skyldig att informera rektorn om detta.

En rektor som får sådan information som avses i andra eller tredje stycket är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

10 a § En huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för sådan kränkande behandling som avses i 10 § andra eller tredje stycket är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. När det gäller sådana trakasserier eller sexuella trakasserier som avses i 10 § andra eller tredje stycket finns det bestämmelser om utbildningsanordnarens utredningsskyldighet i 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567)”

Vår Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är ett stöd som hjälper oss i vår skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

Våra styrdokument

Diskrimineringslagen (2016:828)

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med diskriminering:

- 1. Direkt diskriminering:** att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
- 2. Indirekt diskriminering:** att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.
- 3. Bristande tillgänglighet:** att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:
 - de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
 - varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde,
 - andra omständigheter av betydelse.
- 4. Trakasserier:** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
- 5. Sexuella trakasserier:** ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. (Diskrimineringslagen kap. 1 § 4)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22)

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. (Lgr 22 kap.1)

Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §

Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Detta kapitel har också till ändamål att motverka trakasserier och sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567). Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag. Lag (2026:1096).

Vad står begreppen för?

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföreträde.

Uppträdande som kränker en elevs värdighet kan vara:

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms och meddelanden på olika sociala medier)
- någonting annat som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsöverskridande identitet/uttryck
- ålder
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- sexuella trakasserier.

Diskriminering

När en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker med mera.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från skolpersonal för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2026/2027

Skolans trygghetsteam konstaterar att vi har arbetat in väl fungerande rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Vi som jobbar på skolan behöver med tydlighet och struktur fortsätta att informera, så att alla elever berättar för någon personal i ett tidigt skede om något inte känns bra. Då något kommer till vår kännedom agerar vi enligt denna plan.

Trygghet och studiero är en förutsättning för lärande och elever som lär sig känner trygghet och har förutsättningar att bidra till studiero. Läsåret har präglats av arbete för trygghet och studiero samt av arbete för att motverka kränkningar. Frågor som lyft i personalgruppen är tex bemötande och samsyn kring ordningsregler.

Under läsåret 2025/2026 har 80 anmälningar om misstänkt kränkning redovisats. Drygt hälften av de anmälda misstänkta kränkningarna var upprepade händelser. Kränkande tilltal och fysiskt våld är de vanligaste anmälningsgrunderna. De flesta misstänkta kränkningarna sker i korridoren.

Drogvaneundersökning åk 7–9 år 2026

I drogvaneundersökningen för åk 7–9 som gjordes i januari 2026 ökade vi resultatet gällande det allmänna måendet, från 94,5% till 95,6%. Här anger eleverna att man mår ganska bra eller bättre. 4,4% anger att man mår dåligt, (5,5% 2025).

Vad gäller trivsel i skolan är resultaten i stort sett oförändrade sedan förra året. Eleverna uppger att de trivs bra generellt. Tittar man på resultatet årskursvis så anger årskurs 7 att man trivs och mår bra i skolan. Vad gäller åk 8 trivs och mår 95,6% bra i skolan. Åk 9 landar på 85,4% vad gäller trivsel och mående. Få elever uppger att de mår mycket dåligt av de som svarat på enkäten. Enligt enkäten har flest elever i åk 7 uppgett att man mår dåligt. Detta har arbetslaget tillsammans med elevhälsan uppmärksammat och arbetat aktivt med under året.

Elever som uppger att de blivit mobbade och/eller utfrysta någon enstaka gång det senaste året har minskat, från 23% till 19,5%. Vår upplevelse är att kränkningarna har minskat på skolan och trygghetsteamet tillsammans med övrig personal har god kännedom kring vilka elever det gäller.

När det kommer till om man har någon vuxen att prata med om det som är viktigt så pratar föräldrar, lärare, skolpersonal, syskon samt kompisar. De elever som uppger att de inte har

någon att prata med alls har minskat från 10% till 5%. En tydlig minskning ser vi vad gäller fritidsgårdspersonalen, från 10% till 5%.

Under föregående läsår fick eleverna fylla i trygghetskartor för att synliggöra på vilka platser eleverna känner eventuell otrygghet. Totalt uppgav 82 procent att de känner sig helt trygga på skolan medan 18 procent angav en eller flera platser där de inte känner sig trygga. Av de elever som angav någon/några platser som otrygga var en stor majoritet flickor. Av elevernas fritextsvar framgick att det fanns en tydlig koppling till stölder som skett i flickornas omklädningsrum till idrottshallen.

Mål för läsåret 2026/2027

- Alla elever ska känna sig trygga på hela skolans område.
- Alla elever ska ha en god studiero.
- Alla elever ska uppmuntras att ta ett eget ansvar för sitt eget och andra elevers välbefinnande, samt vara trygga med att informera skolans personal om någon inte känner sig trygg.
- Alla elever ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten.
- Alla ska använda ett respektfullt språk.

Konkreta åtgärder för 2026/2027

- Vuxennärvaro i korridoren
- Personal är ute vid hållplatserna när bussarna går hem på eftermiddagen.
- Schemalagd pedagogisk lunch för de klasser som har behov.
- Lärarnas arbetsrum ligger i direkt anslutning till elevernas lokaler och samtliga klasser har egna flyglar/hemklassrum.
- Tydliga rutiner vid kränkningar. Se bilaga 1.
- Värdegrundsarbetet ska genomsyra skolans alla ämnen.
- Trygghetskartor till samtliga elever på 7–9 skolan, Dessa ska utvärderas och följas upp.
- Årlig enkät för åk 7–9 angående trygghet och trivsel.
- Arbete för att främja strategier för psykisk hälsa genom programmet ”Det syns inte”. Utvärdering av programmet sker i samarbete med Högskolan i Skövde.
- Nya skolregler och förväntansdokument

Främjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Det omfattar diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet och könsuppfattning, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller kränkande behandling. Det målinriktade arbetet riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning. Detta beskrivs i läroplanens övergripande mål, under normer och värden.

- Trygghetsteamet har regelbundna möten och ser mönster i ärenden för att kunna förebygga och åtgärda.
- Arbetslagen lyfter aktuella ärenden på regelbundna elevvårdskonferenser. Elevhälsa representeras i alla arbetslag under elevvårdskonferenser.
- Vi arbetar medvetet med värdegrunden och den genomsyrar all verksamhet.
- Arbeta för att främja strategier för psykisk hälsa genom programmet ”Det syns inte”. Utvärdering av programmet sker i samarbete med Högskolan i Skövde.
- Pedagogisk lunch.
- Bussvakt.

Förebyggande arbete

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

För att både personal och elever ska få stöd i arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling arbetar vår elevhälsa nära våra elever på skoltid och raster. Ungdomscoachen arbetar med både elevgrupper och enskilda elever. Elevkafeteria i skolans lokaler har visat sig fungera mycket väl.

Förankringsarbete av denna plan

- Denna plan tas upp på klass- och elevråd vid terminsstarter
- Aktualisera denna plan i personalgrupperna vid läsårsstart.

Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom:

- Enskilda samtal med elever.
- Observationer i klassrum, i matsal och på raster.
- Elever tar egen kontakt med personal
- Arbetslags- och personalkonferenser samt EHT-konferenser. Trygghetsärenden har en stående punkt.

- Signaler som till exempel nedstämdhet, oro, frånvaro, humörsvängningar.
- Trygghetskarta år 7–9.
- Årliga enkäter.
- Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.

Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen mot kränkande behandling sker i trygghetsteamet och skolans elevråd inför varje nytt läsår. Revidering av planen utförs av rektor och representant från trygghetsteamet vid läsårets slut.

Implementering av planen sker i arbetslagen, elevrådet, klassråd och info ges till vårdnadshavare.

Ansvar

Alla som arbetar på Nossebro skola är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 14 kap. 1§ är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa”.

Elevhälsoteam

Det finns alltid möjlighet för elever, vårdnadshavare och pedagoger att vända sig till skolans elevvårdsteam för konsultation

Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering elev-elev

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Omedelbar tillsägelse.	All personal
Steg 2	Samtal med den som påtalar problem och med berörda parter, enskilt eller i grupp för att få en samlad bild.	All personal
Steg 3	Dokumentation i Prorenata. Informera rektor. Informera berörda mentorer. Rektor anmäler händelsen till huvudman.	All personal
Steg 4	Kontakt med berörda vårdnadshavare.	Mentor/annan personal
Steg 5	De berörda eleverna hålls under uppsikt.	All personal
Steg 6	Uppföljande samtal. Återkoppling till vårdnadshavare.	Mentor
Steg 7	Eventuellt möte med elev, vårdnadshavare, mentor och representant från elevhälsan samt rektor (kan gälla alla inblandade parter)	Mentor/rektor
Steg 8	Rektor beslutar om ev vidare åtgärder.	Rektor
Steg 9	Eventuell anmälan till socialtjänst. Eventuell polisanmälan.	Rektor
Steg 10	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor

Steg 1–6 Ska genomföras vid samtliga kränkningsärenden.

Steg 7–10 Vid allvarigare händelser eller om inte kränkningarna upphör.

Steg 1–4 Ska ske skyndsamt.

Dokumentation sker i Prorenata.

Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Rektor informeras	All personal
Steg 2	Vårdnadshavare informeras. Rektor anmäler händelsen till huvudman	Rektor/ansvarig chef
Steg 3	Samtal med den vuxne som har rätt att bistås av fackligt ombud.	Rektor/ansvarig chef
Steg 4	Åtgärdsplan upprättas.	Rektor/ansvarig chef
Steg 5	Eleven får stöd och hjälp.	Elevhälsan
Steg 6	Uppföljning med elev och vårdnadshavare.	Rektor/ansvarig chef
Steg 7	Uppföljningssamtal med den vuxne.	Rektor/ansvarig chef
Steg 8	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor/ansvarig chef

Kontaktpersoner:

Clara Lilliesköld, Skolsköterska	0512-570 86
Anneli Salthammer, Kurator	0512-570 87
Christina Nilsson, Specialpedagog	072-986 36 31
Carina Stjernstrand Ivehag, Ungdomscoach	0512-570 44

Skolledning

Rektor, Gabriel Hukvist	0512-570 09
-------------------------	-------------